

संविधान तथा राष्ट्रिय दिवसका अवसरमा बिहीबार बेलुकी दरबारमार्गमा आयोजित बृहत् कन्सर्टमा हर्षोल्लास मनाउँदै सर्वसाधारण र त्यसमा सहभागी प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली दम्पती । • अभिषेक महर्जन

कभर स्टोरी

कर्णालीबाट सुरु हुँदै प्रमाणका आधारमा विकास

जनताको आवश्यकता एकातिर, बजेट अर्कोतिर । यसैकारण, केन्द्रदेखि स्थानीय तहले 'छर्ने' बजेटको न सदुपयोग हुन्छ, न त जनताले विकासको फल नै चाख पाउँछन् । यस्तै, बेथिति, विवसंगति र लापरवाहीलाई रोक्न कर्णालीमा 'तथ्यांकमा आधारित विकास' मोडेल सुरु भएको छ । सुर्खेतको लेकबेसी नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९/८० देखि यस्तो अभ्यास सुरु गरेको हो । लेकबेसीले एकीकृत तथ्यांक व्यवस्थापन प्रणाली (आईडीएमएस) लागू गरेको छ । प्रमाणमा आधारित विकासलाई जोड दिएको छ । अरू, स्थानीय तह पनि यो मोडलबारे सिक्दै छन् ।

विस्नप्रसाद न्योपाने | वीरेन्द्रनगर - को रिपोर्ट

समाचार पृष्ठ २

सिम्ता गाउँपालिका । • विस्नप्रसाद न्योपाने

डेडिकेटेड र ट्रंकलाइन बक्यौता तिर्न कात्तिक ८ को अल्टिमेटम

सुनिता कार्की | काठमाडौं

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले डेडिकेटेड तथा ट्रंकलाइन बक्यौता रकम तिर्न डेड महिनाको अल्टिमेटमसहित उद्योगीलाई पुनः पत्र पठाएको छ । प्राधिकरणका प्रवक्ता चन्दन घोषले भदौ २४ गते नै उद्योगी व्यवसायीलाई बक्यौता बुझाउन भन्दै पत्र पठाएको बताए । डेडिकेटेड तथा ट्रंकलाइन बक्यौता भएका उद्योगीलाई कात्तिक ८ गतेको अल्टिमेटमसहित पत्र पठाइएको उनले बताए ।

प्राधिकरणले बक्यौता रहेका ६९ उद्योगीलाई पत्र पठाएको हो । यो बक्यौता ०७२ साउनदेखिको भए पनि विवाद ०७६ मा प्राधिकरणले छुट बिल पठाएपछि सुरु भएको हो । प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन विनियमावली, ०६८, विद्युत् वितरण विनियमावली, २०६९ को विनियम २० र विद्युत् महसुल संकलन विनियमावली, ०७३ को विनियम ५ (१३) मा प्राधिकरणका उपभोक्ताहरूलाई बिलिङ गर्दा जुनसुकै कारणबाट छुट भएमा सोको जानकारी भएपश्चात् जुनसुकै समयमा छुट बिल गर्ने कानुनी व्यवस्था रहेको छ । सोही व्यवस्थालाई टेकेर प्राधिकरणले औद्योगिक ग्राहकहरूलाई छुट बिल जारी गरेको बताउँदै आएको छ ।

प्राधिकरणले बक्यौता नतिरेको भन्दै गत असार २५ गतेदेखि उद्योगको लाइन काट्न सुरु गरेको थियो । सरकार परिवर्तनसँगै प्राधिकरणले लाइन जोडेको थियो । सरकारले ३ महिनाभित्र बक्यौता विवाद सुल्झाउन नसके पुनः लाइन काट्ने प्राधिकरणले त्यतिबेला बताएको थियो । प्राधिकरणले ठ्याक्कै ३ महिनामा बक्यौता बुझाउने गरी अल्टिमेटम सहितको पत्र उद्योगहरूलाई पुनः पठाएको जनाएको छ ।

डेडिकेटेड तथा ट्रंकलाइन बक्यौता भएका उद्योगीलाई कात्तिक ८ गतेको अल्टिमेटमसहित पत्र पठाइएका छन् ।

चन्दन घोष प्राधिकरणका प्रवक्ता

प्राधिकरणले असार ९ गते पनि १५ दिनको अल्टिमेटमसहित बक्यौता तिर्न सम्बन्धित ६९ उद्योगीलाई पत्राचार गरेको थियो । प्राधिकरणले लाल आयोगको सिफारिसबमोजिम २०७२ माघदेखि २०७५ वैशाखसम्मको करिब ६ अर्ब ६० करोड रुपैयाँ बक्यौता १५ दिनभित्र बुझाउने गरी सम्बन्धित उद्योगीलाई पत्र पठाएको थियो । अहिले पनि सोही अवधिको बक्यौता बुझाउन उद्योगीलाई पत्र काटिएको हो ।

लाइन काट्ने सम्बन्धमा प्राधिकरणले नियमन आयोगको सहमतिका लागि पनि पत्र पठाएको छ । प्रवक्ता घोषले आयोगको

निर्देशनका लागि भदौ २६ गते नै पत्र पठाइएको जानकारी दिए । नियमन आयोगका अध्यक्ष डा. रामप्रसाद धितालले प्राधिकरणको पत्र प्राप्त भएको जनाए ।

प्राधिकरणले आफ्नो विनियमको कार्यान्वयन गर्न सल्लाह/सुझाव माग्न पत्र पठाएको अध्यक्ष धितालले जानकारी दिए । उनले मन्त्रिपरिषद्को निर्णय, मन्त्रीस्तरीय निर्णय, अदालतका फैसलाहरू, आयोगको नै पुराना फैसला तथा निर्णयसहितको आधारमा प्राधिकरणले उपयुक्त रणनीति अपनाइ बाँकी बक्यौता उठाउन उपयुक्त हुने जवाफ दिइएको बताए । मन्त्रिपरिषद्ले लाल आयोगको सिफारिसअनुसार बक्यौता उठाउन प्राधिकरणलाई अनुमति दिएको थियो ।

प्राधिकरण र निजी उद्योगीबीच डेडिकेटेड फिडर तथा ट्रंक लाइनको विद्युत् महसुलको विवाद उत्कर्षमा पुगेपछि २०८० माघ २४ गते सरकारले आयोग गठन गरेको थियो । सर्वोच्च अदालतका पूर्वन्यायाधीश गिरीशचन्द्र लालको संयोजकत्वमा गठित आयोगले करिब ३ महिना लगाएर प्रतिवेदन तयार गयो । प्रतिवेदनमा विवादित तीन समयका बारेमा उल्लेख गरेको छ । २०७२ साउनदेखि २०७२ पुससम्म, २०७२ माघदेखि २०७५ वैशाखसम्म र २०७५ जेठदेखि जेठमसान्तसम्मको समयलाई अध्ययन गरेको प्रतिवेदनमा भनिएको छ ।

मुलुकमा लोडसेडिङ भएको अवधिमा प्राधिकरणले आफ्ना औद्योगिक ग्राहकलाई डेडिकेटेड र ट्रंकलाइनमार्फत विद्युत् आपूर्ति गरेको थियो । उक्त अवधिहरूमध्ये २०७२ साउनदेखि २०७२ पुससम्मको अवधि महसुल निर्धारण आयोगबाट महसुल निर्धारण नभै सकेको अवधि हो ।

» बाँकी पृष्ठ ६

किन बाँडिएन विभूषण र पदक ?

सुरेन्द्र काप्ले | काठमाडौं

यस वर्ष पनि संविधान दिवसका अवसरमा विभूषण तथा पदक वितरण गरिन् । राष्ट्रिय जीवनका विभिन्न क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याउनेलाई राज्यका तर्फबाट विभूषण र पदक दिने गरिन्थ्यो । मापदण्ड बनाउन ढिलाइ भएको र आर्थिक मितव्ययता अपनाउन सरकारले यस वर्ष वितरण नगरेको गृह मन्त्रालयले जनाएको छ ।

सरकारले गत वर्ष पनि पदक दिएको थिएन । गृह मन्त्रालयका प्रवक्ता एवं सहसचिव ऋषिराम तिवारीले मापदण्ड बनाउन पर्ने भएकाले योपटक विभूषण पदक नबाँडिएको बताए । विभूषण पद वितरण हुन नसक्नुमा दुइटा कारण रहेको उनले स्पष्ट पारे । पहिलो तयारी नपुगेको र दोस्रो विभूषण वितरणमा खर्च धेरै लाग्ने हुँदा

सरकारले मितव्ययता अपनायो । प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका प्रवक्ता एवं सहसचिव प्रेमप्रसाद आचार्यले भने गृह मन्त्रालयले विभूषण पदक वितरणको समन्वय गर्ने भन्दै प्रतिक्रिया दिन

चाहेनन् । अघिल्ला वर्षहरूमा वितरण गरिएका अलंकार मानपदको, विभूषण र पदकहरू विवादमा परेका थिए । जसले गर्दा वितरणका प्रश्न उठ्ने देखाउँदै सरकार मापदण्ड बनाएर मात्रै वितरण गर्ने गृहकार्य गर्दै छ ।

०७९ माघ ९ गतेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकले विभूषण तथा पदक वितरणको मापदण्ड बनाउन समिति गठन गर्ने निर्णय गरेको थियो । यो समितिले मापदण्ड बनाउने काम गरिरहेकाले विभूषण पदक वितरण हुन नसकेको गृह मन्त्रालयले जनाएको छ । तत्कालीन उपप्रधान एवं गृहमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठको पहलमा यो समिति बनेको हो । 'केही मापदण्ड नयाँ बनाउनुपर्ने भएकाले पनि योपटक वितरण हुन सकेन,' गृह प्रवक्ता तिवारी भन्छन् ।

» बाँकी पृष्ठ ६